

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután	

Elnapolják a szkupstinát.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 22.

A két napig tartó ünnepek meglehetősen háttérbe szorítottak minden érdeklődést a politika iránt. Ámbátor már a szkupstina szombati ülése megmutatta, hogy az ellenzék minden erőfeszítése gyenge, mert a Ház elnökségeért vívott küzdelem a radikális-párt fényes győzelmével végződött.

A szkupstina holnapi ülésén a pénzügyi bizottságot választják meg.

Mintegy a szkupstina előtt jelenleg egyetlenegy törvényjavaslat sincsen megvitatásul, azért valószínű, hogy rövid időre elnapolják a Házat, amíg a törvényhozó bizottság és a pénzügyi bizottság el nem készül azon törvényjavaslatok megvitatásával, amelyek a parlament őszi programjára kitűzettek.

Epizódok a keresztelőről.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 22.

Vasárnap volt a trónörökös keresztelője, mellyel Aleksander király utóda a Petar nevet kapta. Érdekes, hogy a Petar nevet az angol király kívánságára adták a trón várományosának, mert udvari körökben a Du-sán nevet vették leginkább kombinációba. Természetes, hogy az angol király — a keresztapa — választása nagy örömet okozott, annál is inkább, mert I. Petar király a történelem legdicsebb lapjait biztosította a szerb nép részére.

A sokféle epizód közül egy érdekes esetet jegyzett fel az ünnepség krónikása. Weiffert György beogradi gyáros egy vert aranyból készült pénzdarabot helyezett el a trónörökös keblére, mely még Milutin király korából, tehát ezelőtt hat-száz évről származik.

A király a tegnapi napon ukázt irt alá, melyben megengedi, hogy a 14-ik gyalogezred Petar trónörökös nevét viselje.

Amnesztia a politikai bűnösöknek.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 22.

A trónörökös keresztelője alkalmából a király ukázt irt alá, amely szerint az összes politikai bűnösök és sajtóvétség miatt elítéltek kegyelmet nyertek. Ugyanazok kegyelmet kaptak az összes halálra ítélték, akiknek büntetését életfogytiglani börtönre változtatták meg.

Pavle herceg és Olga hercegnő esküvője.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 22.

Beograd jóformán alig ocsudott fel az örömtől, amikor tegnap már a második örömteljes ünnep érte: Pavle herceg házassága.

A reggeli órákban, amikor még sűrű nehéz köd ulti a várost, tárványítva voltak a királyi palota ablakai. Szellőztették a termeket, a szalonokat, ahol még az éj folyamán vig élet folyt és ahol néhány óra múlva újra othont talál az öröm és vigalom.

A déli órákra jelezték az esküvői ünnepség kezdetét, de már kilenc óra tájban sűrű rajokban helyezkedett el a közönség a királyi palota környékén. A kocsis- és gyalogjáró lassankint megtelt kíváncsiakkal számunk anyira nőtt, hogy a csendőrség csak nagynehezen tudta fenntartani a rendet.

Tegnap csak az udvar belterületén állottak sorfalat a gárdisták, míg ma csak az udvaron kívül helyezkedett el a katonaság. Fél tíz órakor gyors egymásutánban jöttek a diszhintók és autók, melyek a Kralja Milana utcán beláthatatlan hosszú sort alkottak.

Röviddel tizenkét óra előtt szokatlan élénkség keletkezett a közönség körében. Közeledett az ünnepség kezdete. Pontban tizenkét órakor megjelent a palota lépcsőjén a nászmenet és pontosan egyidőben rázendített a gárdazenekar is, mintegy jelet adva, hogy az esküvői ünnepség megkezdődött. A menet élén

a király haladt Mária román királynéval, mivel Mária királyné a tegnapi keresztelőn kissé meghűlt s emiatt nem vehetett részt az esküvőn. Utána jött Ferdinánd román király Szófia görög királynéval, majd Hana hercegnő, a román trónörökös pár, York herceg és felesége és a többi vendégek. A menet a régi királyi palotába vonult, hogy ősi szokás szerint — átvegye a menyasszonyt.

Az esküvői ceremónia a régi palota kápolnájában folyt le. A szertartás pontosan fél egy órakor kezdődött és egy óra tíz percig tartott. Visszamenet a hatalmas menet élén haladt az ifjú pár s utáncok jöttek a vendégek. A palota feljárója előtt a konak igazgatója szerb nemzeti szokáshoz híven egy szitát nyújtott át, amelyben alma, buza és kenyér volt. A szita tartalmát a menyasszony elszórta a ház előtt. Utána bevonult a menet a belső termekbe.

Az után szorongó néptömeg szakadatlan éljenzésére több izben megjelent a fiatal pár az ablakban és mosolyogva köszönte meg a lelkes ovációt.

Egy órakor délután intim ebéd volt, amelyen a királyi ház tagjain kívül csak néhány vendég vett részt. Este hét órakor a királyi ház tagjai és a vendégsereg kikísérte a hercegi párt az állomásra, ahonnan külön udvari vonattal Londonba utaztak.

Az osztrák választások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, okt. 22.

Az osztrák választási rendszer olyan bonyolult eljárást ír elő a szavazatok összeszámolására, hogy eddig még nem lehet tiszta képet nyerni a választások eredményéről. Magában Wienben azonban majdnem pontos adatok állanak rendelkezésre. Wien városa 27 szociáldemokratát, 17 keresztényszociálistát és egy nagynémetet küld a parlamentbe. A polgári pártok teljesen megbuktak, úgy hogy egyetlen képviselőjük, Csernyi Ottokár is kibukott a választásból.

A wienyi községtanácsban hetvenkilenc szociáldemokrata képviselővel szemben negyvenkilenc keresztényszociálista és egy zsidó áll egymással szemben. A nagynémetek, a csehek és a polgári demokraták teljesen kibuktak.

A franciák és angolok vitája a zsákmányon.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, okt. 22.

A tegnapi birodalmi konferencia előtt Lord Curzon nyilatkozott a ruhrvidéki helyzetről és a német-francia tárgyalások legutóbbi alakulásáról.

A brit kormány mérlegeli a rajnai területen működő brit katonai hatóságok nézeteit a passzív ellenállás megszüntetése miatt előállott helyzetről. A franciák természetesen arra törekszenek, hogy az angolokat a francia produktív zálogok kihasználásában, különösen a vas-igazgatásban közreműködésre bírják. Az angol hatóságok hangsúlyozták azonban, hogy vagy teljes ellenőrzési jogkört kapnak a zónájukban, vagy teljesen visszavonulnak.

Massaryk propagandautja.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, okt. 22.

A távozó Massaryk elnök és Millerand köztársasági elnök között szivélyes táviratváltás folyt le.

Brüsszel, okt. 22.

Jaspar külügyminiszter hosszasan tanácskozott Benessel. A királyi palotában díszebéd volt, amelyen a király a cseh köztársaság elnökét ünnepelte. Massaryk elnök válaszában rámutat a cseh-belga barátságra és kijelenti, hogy Csehország mintául választotta magának Belgiumot.

A bizonyítványhamisítványok alkonya.

A közoktatásügyi miniszter érdekes rendelete.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckserek, okt. 23.

A szerbiai, de az ország területén lévő más tanintézetekben is sok helyütt elkallódtak, elvesztek a régebbi, főleg a háborús évekről a tanulók névsorát és végzettségét tartalmazó könyvek. A szükséges jegyzékek hiánya miatt nagy zavarok támadtak. Egyre-másra jelentkeztek és jelentkeznek tisztviselők és mások is és bizonyítvány másolatot kérnek, mivel eredeti okmányuk elveszett. Az iskolaigazgatók hivatalos megközható adatok hiányában, sokszor tanuvallomások alapján adták ki értesítő. Természetes, hogy ily körülmények között igen sok visszaélés történt. Hamis tanukat vonultattak fel egyes felkiismeretlen személyek s rutul visszaadték a bizonyítványt kiállító iskolaigazgató bizalmával.

A közoktatásügyi minisztérium legújabb rendeletével egyszerűen véget vet a tanukijelentések alapján történt bizonyítvány kiosztásnak. Utasításában elrendeli, hogy a jövőben az ilyen kérvényeket küldjék be a közoktatásügyi minisztériumnak, amelynek rendelkezésére állnak az évről-évre beküldött nyomtatott értesítő-könyvecskék. Az értesítők alapján a minisztérium pontosan meg tudja állapítani, hogy a folyamodó milyen tanintézetet látogatott, milyen osztályt végzett s minő sikerrel tette le az osztályvizsgákat és az érettségit. A megbízható adatok alapján azután minden kéredelmeskedés nélkül kiadja a kért bizonyítványmásolatot, melyet a hatóságok érvényesnek tartoznak elismerni.

Megérkezett a kisebbségek védelméről szóló rendelet.

Megkapta az utasítást valamennyi hátsági hatóságtól.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 23.

A „Torontál” egyik régebbi számban beogradi jelentés alapján megírtuk, hogy Vuicsity Milorad belügyminiszter rendeletet adott ki a felelőtlen elemek megfékezésére, akik a nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárokat különféle vádakkal illették és sokszor tettelegességre is vetemedtek. A rendelet megalkuvást nem tűrő hangon, kifejezetten kimondja, hogy a jövőben az ilyen esetek a legszigorban megtorlandók s minden egyes ügyből kifolyólag a legteljesebb védelemben kell részesíteni a megtámadott polgárokat. Aki az állam ellen dolgozik, vagy akiről meggyőződtek, hogy illoyális, az ellen sem járhatnak el a felelőtlenek, mert a társadalmi és állami belső rend megvédésére egyedül a hatóságok hivatottak s így a megbüntetés kizárólagos joga is csak a hivatalos közegeknek illeti.

A rendeletet jóformán agyonhallgatták a beogradi lapok. Sőt akadnak olyan újságok is, melyek burkolt formában bár, de kétségbevittek a rendelet kibocsátását is. A vajdasági újságírók hasztalanul érdeklődtek a helyi hatóságoknál, hogy megérkezett-e a kisebbségekre nézve megbeszélhetetlenül fontos rendelet, a válasz mindenkor egyformán hangzott, hogy: a rendelet megjelenéséről a sajtó útján értesültek ugyan, hivatalosan azonban nem érkezett semmiféle értesítés.

A rendelet tegnap végre megérkezett Torontál-Temesmegyéhez s azt már le is közölték a megyei hivatalos lap legújabb számában. A belügyminisztérium utasítása a legutolsó betűig egyezik azzal a szöveggel, amelyet annakidején leközöltünk.

A belügyminiszter erélyes intézkedése biznyára nagy megnyugvást fog kelteni a nemzetiségű vidékek lakossága körében.

Az orosz szovjet bankösszeköttetéseket keres Franciaországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, okt. 22.

Scheinmann, az orosz állambank igazgatója kijelentette hírlapírók előtt, hogy párisi útjának kizárólagos célja az volt, hogy bankrelációkat hozzon létre. Ezeket a relációkat szükségessé teszi Franciaország és Oroszország kereskedelmi viszonyának fejlődése.

Meghalt a beogradi esodaember.

Jelentettük, hogy a beogradi kórházban megoperáltak egy Brankovity Zsivota nevű 23 éves legényt, akinek gyomordaganata volt. Az operáció azt a esodálatos tényét hozta napvilágra, hogy a gyomordaganatban egy szabályszerűen kifejlődött emberi embrió volt. A esodálatos eset hőse azonban nem sokáig élvezhette valóban megérdemelt nimbuszát, mert ma délben az operáció következtében meghalt.

Új rend a tisztviselők és nyugdíjasok fizetésének kiutalásánál.

Megállapított sorrendben történnek a kifizetések.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 23.

A beeskereki kerületi pénzügyigazgatóság a jövőbeni munkatorlás elkerülése végett elhatározta, hogy a kifizetések csoportonként végzi, előre megállapított sorrend szerint. A járandóságok kifizetése november elsejétől kezdődőleg a következőképpen történnek:

Minden hó első napján (1-én) a belügyminisztérium (Beeskerek város területén), az állami igazgatóság (helyi ellenőrzés), az igazságügyi minisztérium, a közoktatásügyi minisztérium (Beeskerek város területén), az agrárreform minisztérium, az építészeti minisztérium és a kerületi (megyei) költségvetés (értésd) terhére fizetendő kiutalásokat (fizetéseket stb.) végzik.

A második napon (minden hó 2-án) a pénzügyminisztérium (a beeskereki járás területére), a közoktatásügyi minisztérium (a beeskereki járás területére), az egészségügyi minisztérium, a földművelés-, vízügyi, kereskedelmi, iparügyi és szociálpolitikai miniszte-

rium terhére történő fizetéseket eszközlik.

A harmadik napon (minden hó 3-án) a 201—300. számú állami nyugdíjasok, a negyedik napon (4-én) a 301—400. számú állami nyugdíjasok, az ötödik napon (5-én) a 401—500. számú állami nyugdíjasok kapják ki illetményeiket. A hatodik napon (6-án) azon nyugdíjasok kapják járandóságukat, akik a kerületi (megyei) költségvetés terhére élvezik nyugdíjukat (megyei nyugdíjasok). Minden hó 8-ikától 15-éig mindazok jelentkezhetnek, akiknek bármilyen személyes követelésük van, vagy akik a kijelölt napon nem jelentek meg járandóságuk átvétele végett.

Ha a hónap elseje vasárnapra esik, a kifizetés ideje egy nappal eltolódik, anélkül, hogy a megállapított sorrendben változtatnának. A tisztviselőket, nyugdíjasokat ezután is felszólítják, hogy a megjelölt időpontban vegyék fel illetményeiket, mert soron kívül nem eszközölnek kifizetéseket.

Ünneprontók Novi Sadon.

Több száz ablakot bevertek. — Letartóztatták a Srnao alelnökét.

Novi Sad, okt. 22.

Egész Novi Sad lakosságát mély megbotrányozással tölti el az a halatlan botrány, amelyet a trónörökös születése napján rendeztek felelőtlen elemek, hogy az ünnep hangulatát megrontsák.

Este a nacionalista ifjuság faklyamenetet rendezett és nem tudni mi okból, egész indokolatlanul az ablakokat kezdte beverni.

A tüntetés annyira elfajult, hogy több száz ablakot bevertek. Köztük a kerületi főispán összes ablakait. Főképpen szerb polgártársak ablakait részesültek abban a kitüntetésben, hogy a nacionalizmusnak áldozatul eshettek.

A rendőrség erélyesen látott hozzá a rendesináláshoz és a Srnao tizennégy tagját, köztük dr. Cseremov alelnököt letartóztatta.

Meggyilkolták a fogházórt, hogy megszök hessenek.

Köröző levelet adtak ki a tettesek kézrekerítésére.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 23.

Két veszedelmes gonoszrózó ellen adtak ki tegnap körözőlevelet. A körözött egyének Mijajlovity Riszta és Cedomir kolarski (szerbiai) cigányok, akik különféle lopások miatt kirótt súlyos börtönbüntetéseket töltötték ki a jogodinai börtönben. A foglyok egyhangú változatosság nélküli életét ugylátszik hamarosan megunták, újra szabadság után vágyakoztak, hogy továbbfolytathassák a rablógarázdálkodást, amellyel az egész környéken ismertté tették nevüket. Ravasz módon szökést terveztek, mely a legteljesebb mértékben sikerül is, ha történetesen nem kerül utjukba a folyosón őrt álló fogházórt. A szö-

kevények a nem várt fordulatra sem veszítették el lélekjelenlétüket, hanem határtalan vakmerőséggel hátulról orvul nekítámadtak a mit sem sejtő őrnök, letperték a földre s mielőtt egyetlen segélykiáltó hangot ejthetett volna, meggyilkolták.

A gyilkosság elkövetése után észrevétlenül sikerült kijutniok a fogház épületéből. Néhány perccel utóbb találták meg a fogházórt holttestét. Azonnal széleskörű nyomozást indítottak a gyilkos fegyverek kézrekerítésére, a szökevényeknek azonban nyoma veszett. Minden jel arra mutat, hogy a foglyok a Vajdaság felé vették útjukat, miért is a vajdasági hatóságok figyelmét különösképpen felhívták a körözött egyénekre.

Mijajlovity Riszta 30 éves közep-termetű, arca hosszukás, haja fekete, nyírott bajuszt visel. Szőke-sor francia katonai kabátot és nadrágot hordott. Öccse Mijajlovity Cedomir 19—20 éves kistermetű, arca kerekded ragyás, haja fekete, szerb katonanadrágot hordott.

Mozgalom a hadiflotta kiépítéséért.

Vrsacon megkezdődött a társadalmi akció.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Vrsac, okt. 22.

A katonai körök kezdeményezésére még régebben mozgalom indult meg, mely a hadiflotta kiépítésének ügyét hivatott anyagilag előmozdítani. Az akció „Jadranska Strazsa” (Adriai őrszem) néven indult meg s ma már csaknem minden városban ószinte párfogókra, támogatókra talált. Legutóbb csatlakozott a mozgalomhoz Vrsac városa is, mely szintén méltó részt kíván venni az országos akcióban.

A város tekintélyes polgáraitól és hivatali vezetőembereiből bizottság alakult, mely a társadalmi akciót irányítani fogja. A bizottság vezetői a következők: Elnök: Koszirovity Ivin főispán-polgármester. Alelnök: Stefanovity Tihamér alvezéres. Választmányi tagok: Koszirovity Julka (szerb nőegylet), Glückmann Róza (izr. nőegylet), Brief Fanni (zsidó nemzeti leányegyesület), Darsa Olga (szerb leányegyesület), Rittinger Ede (férfi dallegylet), Glisity Vladimír őrnagy (a katonai zeneiskola vezetője), Atanaszievity Gyoka (szerb templomi énekkar), Sziska Aleksander (a tartalékos tisztek egyesülete), Kesanszki Szvetiszlav (szerb iparos dallegylet), Titkárók: Butorka Helen, Rakity Szlavko, Novák Rezsó. Pénztárnokok: Vukisevity Deszanka és Cvejity Milorad.

A bizottság vasárnap este a Szbija nagytermében táncmulatságot rendezett, amely ugy anyagilag mint erkölcsileg fényesen sikerült.

Szerencsejáték-e a márkával való üzérkedés?

A nagyváradi törvényszék érdekes döntése.

Nagyvárad, okt. 22.

Néhány hónappal ezelőtt márka vásárlási láz szállta meg a főzöniséget. A márkát óriási tömegekben vásárolták, hitelbe, természetesen spekulációs céllal, hogy majd ha a márka újból emelkedni fog, olcsón juthassanak hozzá. De a német márka, amint ismeretes — nem állt meg a lejtőn s beláthatatlan mélységbe zuhant. A vásárlók, akiknek most a vétel idején érvényes árfolyamon kellett volna a márkákat leiben kifizetni, nem fizettek. Igen sok esetben perre került a dolog s a vásárlók a perek folyamán a törvényszék jogsegélyét kérték a bankokkal szemben, azzal érvelve, hogy a márkavásárlás szerencsejáték s mint ilyen, nem részesülhet jogsegélyben.

A nagyváradi törvényszék ma aztán érdekes döntést hozott, amely a márkavásárlókra a legkevésbé sem kedvező. A törvényszék kimondotta ugyanis ítéletében, hogy a márkával való üzérkedést nem lehet a tiltott szerencsejátékok közé sorolni s így a vesztes felet a nyerő bankkal szemben nem is lehet jogsegélyben részesíteni. Ami azt jelenti, hogy a vásárlónak meg kell fizetni azt a márkát, amely néhány hónappal ezelőtt sokkal magasabb árfolyamon állt, mint áll ma.

HIREK

Mária királynő utazása. Beogradi tudósítók jelentik, hogy miután a királynő gyengélkedik, rövidesen a trónörökösrel együtt üdülésre Bukarestbe utazik, ahol néhány hetet fog eltölteni.

Magyar nyelvű radikális lap indul Suboticán. A Pancsevon megjelenő „Banatski Radikal” írja, hogy Suboticán rövidesen magyar nyelvű radikális-párti lap indul meg.

A munkáskamarák véleményezik a munkásokat érdeklő rendeleteket. A szociálpolitikai minisztérium a belügyminisztérium B. B. B. ügyosztálya útján rendeletet küldött Torontál-Temes megye alispáni hivatalának, amelyben utasítja a hatóságokat, hogy a jövőben a munkásokat és munkaadókat közvetve vagy közvetlenül érdeklő rendeletek kiadása előtt kérjék ki az illetékes munkáskamarák véleményét.

A pancsevoi villammű felépítése. Több lap befejezett tényként említi, hogy Pancsevon villanytelepet létesítenek. Ertesülésünk szerint a munkálatokat még nem kezdték meg s egyelőre csak a tervezetek kidolgozásánál tartanak. A villammű sorsa végérvényesen csak a költségvetések beterjesztése után dől el.

Betörés. Az éjjel ismeretlen tettesek betörték Engel Ádám lakatosmester Pariska (Mégveház) utcai műhelyébe. A betörők a szomszédos kertből az ablak vasrácsának kifesztésével jutottak be a helyiségbe. Feltörték a műhely tulajdonosának íróasztalfiókjait, de családja tapasztalták, hogy abban nincs pénz. A szerszámok közül sem hiányzik semmi s így az éjjeli látogatók üres kézzel távoztak.

Eltűnt egy elborult elméjű gazdálkodó. A ramai főszolgabírói hivatal körözö-levelet adott ki, amelyben megkeresi a hatóságokat, hogy kutassák ki Ivkovity Nikodije makedai illetőségű elborult elméjű gazdálkodó tartózkodási helyét, aki még régebben elhagyta szülei házáat s azóta nem tért vissza. Ivkovity 36 éves, arca feltűnően halovány, szeme kék, haja fekete. Alkapsán fegyvertől származó sérülés nyomai látszanak.

Megszűnt német nyelvű szociálista hetilap. A szociálista-párt határozatának megfelelően, beszüntette megjelenését a vrsaci Arbeiterwille (ezelött Neue Werscher Zeitung) című hetilap. Mint a lap utolsó számában jelzi, rövidesen megszűnik a dzsombolji „Vorwärts” és a novisadi „Sloboda” is.

Biztosítani kell a tenyészállatokat. A földművelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben utasítja a községeket, hogy a községi tulajdont képező tenyészállatok haladéktalanul biztosítsák elhullás esetére. A rendeletet tegnap megkapta Torontál-Temes megye is, mely továbbította azt az alárendelt hatóságoknak.

A helybeli zsidó kulturbizottság folyó hó 24-én (szerdán) este 8 és fél (fél) kilenc órakor a Chevraház nagytermében rendezte ezidei első kulturstélyét. Ezen alkalommal dr. Stern Lázár Sinozzáról tart előadást.

Atutalásokat és csekkkifizéseket a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legintenzívesebben eszélőző a **Nagybecskereki Takarékpénztár**, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 18 Vezérigazgató 52.

Unseren deutschen Brüdern im Banat. A Münchenben megjelenő Münchener Neueste Nachrichten vasárnapi illusztrált hetilapja az Ost und Süd nagy illusztrált cikket közöl a fenti címmel a bánáti németekről. Ez a lap kapható most az Orient főutcai üzletében. Ára 4 dinár.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Idők-nek 42-ik számában folytatódnak Dánielné Lengyel Laura és Seelinger érdekes regényei. Közli a lap azonkívül Csermely Gyula és Kálmán Jenő elbeszéléseit, Liptai Imre tréfáját, Surányi Miklós: Nagy Istvánról való érdekes cikkét, Fajó Tamás és Emőd Tamás verseit. Számos művészi és időszéri képet és a lap rendkívül népszerű rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségpolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 6000 korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

Atutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások úrkivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmása alapján — a **Szrb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek — Telefon 43 és 47.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Beeskerek. Telefon 329

Harc a csatornaátúszók között.

A franciák maguknak követelik az elsőséget.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Páris, okt. 22.

Akár csak annakidején az Északi sarkért, úgy most a Lamanché-csatorna átúszásának elsőségéért folyik a küzdelem. A francia önzert sehogysém tudja elviselni, hogy eddig még nem akadt egyetlenegy francia úszó sem, aki segédeszközök nélkül áttudott volna jutni a csatornán. A csatornaátúszás története eddig 5 embert jegyzett fel, kik átjutottak a szeszélyes áramlásu vízen. Ezek közül elsőnek a híres angol Webb kapitány 1875-ben 21 óra 45 perc alatt úszott át, utána 36 esztendőig a kísérletezők egész seregé próbálkozott meg a nagy problémával, közöttük néhánynak, mint Holbeinnek, Wolffnek és Kellermann kisasszonynak a neve szinte világhírűvé vált, de az átúszás csak 1911-ben sikerült az angol Burgesznek, aki tíz perccel kevesebb idő alatt tartott elődjénél. Ezután újra tizenkét éves szünet következett, míg az idén egymásután hárman is keresztüljutottak a csatornán. Augusztusban az amerikai Sullivan 26 óra és 56 perc alatt, alig pár napra rá az olasz Tiracochi 16 óra 33 perc rekord idő alatt, majd három hét múlva

LEGUJABB

Az orosz szovjet általános amnesztiát adott.

Moszkva okt. 22.

Az orosz kormány a világ minden kormányával közölte, hogy az összes orosz emigráltaknak teljes bűnbocsánatot és amnesztiát ad. Minden emigrált hazatérhet anélkül, hogy igazoló eljárásoknak vetnének alá.

Kikiáltották a rajnai köztársaságot.

Köln, okt. 23.

Aachenből érkezett jelentések szerint a szeparatisták kikiáltották ma Aachenben a Rajnai Köztársaságot. Az összes középületek a felkelők kezében vannak. A városházát és a postaépületet ma reggel megszállták, úgy hogy a várossal megszakadt az összeköttetés. A rendőrség nem fejtelt ki semmiféle ellenállást.

Az ideiglenes kormány proklamációt bocsájtott ki, amelyben mindennemű tüntetést betilt.

Aachen, okt. 22.

Az ideiglenes kormány felszólította a lakosságot a rend megóvására. Kilátásba helyezte, hogy az új köztársaságot ellátja élelemmel és munkaalkalmat fog teremteni.

A szeparatista csapatok a belga zóna északi részébe és a britt zónába is be akarnak vonulni.

A rajnai tartomány többi részéből: Frier, Koblenz, Düsseldorf és Bonn városokból olyan jelentések érkeznek, hogy az aacheni puccs tisztára helyi vállalkozás. Kölni hír szerint a belgák már napokkal előbb fegyveres támogatást ígértek a szeparatistáknak. Néhány nappal ezelőtt állandó készenlétbe állottak a szeparatisták. Kijutásították Harrach tartománygyűlési képviselőt és az összes szakszervezeti vezető titkárokat.

az amerikai magyar Tóth Károly 16 óra és 54 perc alatt jutott át.

A franciák most, miután 1875 óta nem sikerült a francia csatorna átúszását kimutatni, kisütötték, hogy ezelőtt száz esztendővel, a Napoleon háborúk befejezése után az angol fogságba került francia katonák közül egy Salveti nevű közlegény megszökött az angol partról és átúszott a csatornán francia földre. A franciák szerint tehát ez a Salveti volna az első, aki állítólag 24 óra alatt úszott volna át a csatornán jó ötven esztendővel megelőzve Webb kapitány teljesítményét. A hír nagyon valószínűtlenül hangzik, de nincs módjában senki sem ellenőrizni a száz évvel ezelőtt történt eseményt. Hiszen az is lehetséges, hogy az a francia menekülő katona csónakon vagy tutajon jutott át francia partra.

Eltűnt vagy megszökött?

Körözik a nisi munkásbiztosító igazgatóját.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 23.

Érdekes eltűnési eset foglalkoztatja napok óta a bünügyi hatóságokat. A nisi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója eltűnt lakásáról s azóta nyoma veszett.

A múlt héten megjelent a nisi rendőrségen Topalovity Györgyné, a munkásbiztosító pénztár igazgatójának a felesége és bejelentette, hogy férje napokkal ezelőtt elhagyta a lakását s azóta nem tért vissza. Az asszony a bejelentés alkalmával hozzáfűzte, hogy valószínűnek tartja, hogy ura megszökött.

A rendőrség nagy apparátussal megindította a legszélesebb körű nyomozást, mindeztideig azonban eredmény nélkül. Még azt sem

tudta a rendőrség megállapítani, hogy az igazgató milyen irányba vette útját. Így tehát teljes sötétségben tapogatózódik tovább a vizsgálat. Nem tartják valószínűtlennek, hogy Topalovity a Vajdaság felé vette útját, mert egyes jelekből erre is lehetne következtetni. Eppen ezért körözö-levelet bocsájtottak ki az igazgatóról, melyben részletes személyleírását közlik s kéri a hatóságokat, hogy feltalálása esetén azonnal értesítsék a nisi rendőrséget.

A nyomozás most főképpen oda irányul, hogy megállapítsa: eltűnés vagy szökés esete forog-e fenn. A munkásbiztosító pénztárban alapos revíziót fognak tartani, hogy meggyőződjenek, nem terhelik-e hivatali működéséből kifolyólag olyan bűnök, amelyek miatt szökni kényszerült.

Közigazdaság

Uj agrártörvényjavaslatot készítenek a vajdasági radikálisok. Az agrárreform új törvényjavaslatát a parlament őszi ülészakán fogják megtárgyalni. A kormány javaslata szakkörökben azonban nagy megdöbbenést keltett, mert a javaslat a mezőgazdasági érdekeket erősen veszélyezteti. Ez a cél bírta rá a vajdasági radikálisokat, hogy dr. I. Lalosevityye, aki kitűnő gazda hírében áll, egy törvényjavaslatot készíttessenek. Lalosevity javaslatára szerint mindenkinek, aki földműveléssel foglalkozik, joga legyen földhöz nemzetiességikülönbség nélkül. Sőt még a kertészkedéssel foglalkozni kívánó munkások számára is követel földet. A javaslat nagybírtokúak jelez minden bírtokot 52

Hektáron felül és Latifundiumnak 3000 Hektáron felül. Az új telepesek a földet a régi tulajdonosoknak mai értékben fizetik meg és pedig olyan kötelezvényvel, amelyek kamatai gabona értékben fizetendők. A fizetés alól csak a dobrovoljácok mentesek, akiknek telepítését azonban az államnak kell ellátnia, ellenőriznie és megszerveznie.

Egyedárusági raktárak felállítása. Beogradból jelentik: A monopopol igazgatóság elhatározta, hogy minden árujának privát lerakatait megszünteti és 1924 január hó elsejével saját kezelésbe veszi. A nagyobb városokban állami raktárak lesznek január elsejétől kezdődően, amelyekben minden egyedáruságot képező árut árusítani fognak.

Munkaalkalmak Beogradban. A fővárosban nagy kereslet mutatkozik technikai vállalatoknál munkavezetők és műhelyfőnökök után. A vas- és fémmunkások között azonban napról-napra nagyobb lesz a munkahiány.

Új hajóstársaság SHS-ben. Említettük, hogy kereskedői körök egy új hajóstársaság alapításán fáradoznak, melynek a részvényeiből az állam 51 százalékot vesz át. Az előmunkálatok szépen haladnak. A megfelelő törvényjavaslat már elkészült s ez év végéig a szkupstina elé lesz terjeszthető, úgy hogy előreláthatólag már januárban a társaság megkezdheti működését. Eddig a következő vállalatok jelentették be belépésüket: A szerb hajóstársaság, mely egész parkjával vesz részt, a halásztársaság összes járműveivel s az Egyesült Bank hét motoresónakkal és vontató hajóval. Az új hajóstársaságot 150 millió dollár részvénytőkével indítják meg.

A szovjetrubel a tőzsdén. Az Echo de Paris jelentése szerint Scheinmann, a szovjet állami bank elnöke keresztül akarja vinni, hogy a szovjet bevezetendő pénzt az aranyeservonecot a párisi tőzsdén jegyzzék.

TŐZSDE

Oktober 22.

Beograd. (Zárlat.) Newyork 84-75, London 370, Páris 485, Milano 369, Prága 243, Wien 0115, Budapest 050, Bukarest 39-65, Genf 1470, Szófia 78-50.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 560 és egynegyed, London 2526, Páris 3292 és fél, Milano 2512 és fél, Prága 1662 és fél, Wien 00078 és háromnegyed, Budapest 00306, Beograd 685, Bukarest 267 és fél, Varsó 00006, Berlin üres, Szófia 535.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 19350-20450, Milano 875-930, Beograd 238-252, Bukarest 97-110, Berlin 00005.

Az értékpapírpia.

Budapest, okt. 22.

Jobb tőzsdét várt mára a közönség és reményeége be is teljesedett. A közel öthetes árfolyamlemorzsolódások és a bessz napjai után ismét magához tért a tőzsde.

A közönség nagyobb erővel kapcsolódott be a tőzsde életébe. Az

egészséges lüktetésű üzletmenet láttára azután a kontremin fedezni igyekezett az elmúlt hetek biankó eladásait és ezzel megnövelte a vásárlók számát minden piacon.

(Árak 1000 koronákban. — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(111)	124
Magyar Ált. Hitel	(670)	715
Pesti Magy. Keresk.	(1145)	1210
Leszám. és Pénzv.	(90)	94
Pesti Hazai (ex jog)	(3845)	4175
Hermes váltóüzlet	(62)	78
Salgótarjáni	(525)	505
Rimamurányi	(98)	107
Égisz	(40-5)	42
Dél cukor	(440)	475
Horvát cukor	(800)	875
Nasici	(2300)	2225
Slavonia	(86)	85
Guttman	(570)	620

Üveg-, porcellán- és lámpa-árúkbán, valamint képeretek-és tükrökben nagy választék!

Vendéglői felszerelések, üvegszervizek és konyhaberendezések a legolcsóbban 1721 beszerezhetők

Drobac Bogdan

üveg-, porcellán- és lámpaárúkereskedésben Veliki Becskerek, Zsitni trg (Buza-tér), a városi mérleggel szemben

Mindenféle tükrjavítást olcsón és pontosan eszközölk.

TÜZIFA!

1^a bukkszás és tölgygel kevert bukkszás tüzfát vagontelben és méterben legolcsóbb napiárak mellett prompt szállít a 1776

Kovini Bank Rt. faosztálya Kovinban (Bánát).

Állandóan raktáron van és kivánságára hazhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:		<i>Füdbusz</i>	4-	<i>Ost und Süd</i>	3-
<i>Vreme</i>	1-	<i>Nemzeti Sport</i>	3-	<i>Moderne Welt</i>	18-
<i>Politika</i>	1-	<i>Jugoszláv Sportélet</i>	2-	<i>Das Illustrierte Blatt</i>	5-
<i>Pravda</i>	1-	<i>Az Ojság</i>	3-	<i>Die Fackel</i>	20-
<i>Balkan</i>	1-	<i>Az Ember</i>	5-	<i>Muskete</i>	30-
<i>Dnevnik</i>	1-	<i>A Kék Madár</i>	15-	Olasz nyelven:	
<i>Radikalski Glasnik</i>	1-	<i>Vasárnapi Ujság</i>	5-	<i>Corierra della Serra</i>	4-
<i>Banatski Glasnik</i>	1-	<i>Ma Este</i>	6-	<i>Il Piccolo</i>	4-
<i>Večerna Pošta</i>	1-	<i>Pásztortűz</i>	6-	Francia nyelven:	
<i>Zabavnik</i>	2-	Francia nyelven:		Divatlapok:	
<i>Ilustrovani List</i>	2-50	<i>Le Temps</i>	4-	<i>Die Schöne Wienerin</i>	8-
<i>Figaro</i>	1-	<i>Le Petit Parisien</i>	4-	<i>Record</i>	8-
<i>Obzor</i>	1-50	<i>Le Matin</i>	4-	<i>Tout la Mode</i>	40-
<i>Veselo Novine</i>	2-50	<i>Le Journal</i>	4-	<i>Wäsche- und Hand-arbeitszeitung</i>	7-
<i>Hrvat</i>	1-50	<i>Journal des Debats</i>	4-	<i>L'Elegante</i>	25-
<i>Dom i Svijet</i>	7-50	<i>L'Humanité</i>	4-	<i>Die Dame</i>	15-
<i>Koprive</i>	3-	<i>Sourir</i>	12-	<i>Blatt der Hausfrau</i>	6-
Magyar nyelven:		<i>Journal Amusante</i>	12-	<i>Wiener Mode</i>	15-
<i>Torontál</i>	1-	<i>La Vie Parisienne</i>	15-	<i>Chiffon</i>	25-
<i>Bácsmegyei Napló</i>	1-50	<i>Illustracion</i>	30-	<i>Grande Mode</i>	45-
Angol nyelven:		Angol nyelven:		<i>Juno</i>	55-
<i>Hírlap</i>	1-50	<i>Daily Mail</i>	4-	<i>Star</i>	60-
<i>Délbácska</i>	1-25	<i>The Times</i>	12-	<i>Modenwelt</i>	7-
Német nyelven:		Német nyelven:		<i>La Vraie Mode</i>	30-
<i>Világ</i>	3-	<i>Zagreber Tagblatt</i>	2-	<i>La Coupe Equise</i>	50-
<i>Az Est</i>	3-	<i>Elegante Welt</i>	12-	<i>Praktische Berlinerin</i>	7-
<i>Tőzsdei Hírlap</i>	3-	<i>Berliner Tagblatt</i>	4-	Időszaki füzetek:	
<i>Ellenzék</i>	2-	<i>Neue Züricher Ztg.</i>	4-	<i>Nick Carter</i>	3-
<i>Ujság</i>	2-	<i>Neue Freie Presse</i>	4-	<i>Mister Herkules</i>	3-
<i>Aradi Közlöny</i>	2-	<i>Neues Wiener Journal</i>	4-	<i>Doktor Kubb</i>	3-
<i>Philatelia</i>	7-	<i>Neue Zeit</i>	1-	<i>Buffalo Bill</i>	3-
<i>Autó</i>	15-	<i>Temesvarer Volksblatt</i>	2-	<i>Indiánus történetek</i>	2-50
<i>Egyenlőség</i>	7-50	<i>Reigen</i>	14-	<i>Pinkerton: Detektív történetek</i>	4-
<i>A Szellem</i>	10-	<i>Sport im Bild</i>	10-	<i>Ullstein: Die spannenden Bücher</i>	10-
<i>Borsszem Jankó</i>	5-	<i>Die Börse</i>	10-	<i>Ullstein: Romane</i>	15-
<i>Színházi Élet</i>	6-	<i>Fliegende Blätter</i>	5-	<i>Illustrierte Zeitung</i>	20-
<i>Tolnai Világlapja</i>	7-50	<i>Faun</i>	5-		
		<i>Berliner Tagblatt</i>	4-		
		<i>(Woche)</i>	4-		

Árak dinárban értendők (V. = vasárnapi szám.) Ezeket kívül kivánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient“

hírlapterjesztő vállalat V. Becskerek, Aleksandrova u. 5. Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1468

Uzdin község előljárásgától. 2691-1923. szám. 1967

Hirdetmény.

Uzdin község képviselőtestülete 55-1922. kgy. sz. határozatával ki-mondotta, hogy a község belterületén egy artézi kutat furat.

Felhívataknak azon vállalkozók, kik a kut furására vállalkoznak, hogy ebbeli ajánlatukat, eddigi működésük ismertetése mellett, Uzdin község előljárásgára címezve 1923. évi október hó 28-ig adják be, mert később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatban világosan kitüntendő a kut furásának ára az anyag szállításával, ugyszintén az is, hogy a sikeres furásért vállalkozó jótáll-e vagy sem és ha a furás sikertelenség esetében abbanmarad, követel-e fizetést vagy sem.

Uzdin, 1923. évi október hó 20-án. Puja, jegyző. M. Sparjosu, bír.

Szoptatós dajka
keresetetik azonnali belépésre. 1965
IVANITZA üvegkereskedés.

Házmesteri állást vállalok. 1928
Cim a kiadóhivatalban.

Fűszer- és kézműiparcikkék részére alkalmas modern üzethelyiség Csentán teljes berendezéssel azonnal bérbe adandó.
Bővebbet V. JANKOVITY kereskedőnél Veliki Becskereken. 1964

Haszonbérbe vagy elszámolásra keresek egy 1968
Jóforgalmu vendéglőt
Veliki Becskereken vagy a környékén valamelyik községben.
Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Lakatos tanoncokat felvesz
Jeneckov Milan lakatosmester, Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 14 1958

Berényi és Horváth
Miletityeva (Temesvári) utca 19. sz.
Elvállalunk gépjavitásokat, valamint dinamók és ellenállók újból való tekercselését, vízvezeték felszerelését, valamint mérlegek, sulyoknak szakszerű javítását, azoknak hitelsítetetését.
Gyors, pontos munka!
1918 Jótállás mellett!
Ugyanott egy tanonc fizetéssel felvételük.